247

TWENTY–FOUR SEVEN

CITY
MAGAZINE
WEEKLY
FREE

ฟูจิ ฟูจิซากิ

FUJI FUJISAKI

THE JAPANESE WAY OF LIFE

Text : สิริญา ไชยุญ
Photo : พิชญุตม์ ดลารักษ์

ฟูจิ ฟูจิซากิ
FUJI FUJISAKI THE JAPANESE WAY OF LIFE

จากการที่รัฐบาลญี่ปุ่นได้ประกาศบังคับใช้การยกเว้นวีซ่าเข้าประเทศญี่ปุ่นให้กับคนไทย ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2556 โดยให้คนไทยสามารถพำนักในประเทศญี่ปุ่นได้ 15 วัน เพื่อเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับประเทศไทยนั้น ได้กลายเป็นข่าวใหญ่ที่สร้างความตื่นเต้นให้กับคนไทยเป็นอย่างมาก และนั่นส่งผลให้กระแสการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ได้รับความนิยมอยู่แล้ว ยิ่งร้อนแรงขึ้นไปอีกหลายเท่าตัว

สิ่งหนึ่งที่สังเกตเห็นได้เด่นชัดคือ มีรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวญี่ปุ่น ตลอดจนเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับญี่ปุ่นเกิดขึ้นมากมาย โดยหนึ่งในรายการคุณภาพและอุดมไปด้วยสาระและความรู้ใหม่ๆ ที่ย่อยง่าย ไม่ใช่แค่การตระเวนชิมปิ้งๆ กิน ดื่ม เที่ยว เพียงอย่างเดียว คือ รายการ 'ดูให้รู้' ออกอากาศทางช่องไทยพีบีเอส ทุกวันอาทิตย์ เวลา 16.05-16.35 น. (ออกอากาศซ้ำทุกวันพฤหัสบดี 07.05-07.25 น.) และสามารถรับชมย้อนหลังได้ทาง www.youtube.com/user/DohiruTV

แม้จะเป็นรายการเล็กๆ แต่ก็มี 'เอกลักษณ์' จากการถ่ายทอดเรื่องราวที่มีในรูปแบบของ 'สารคดีเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิต' ด้วยการนำเสนอแง่มุมต่างๆ เกี่ยวกับโพพิลโลล่าของคนญี่ปุ่น เช่น การศึกษา การแก้ไขวิกฤตการณ์ในอดีต ระบบการศึกษาการสาธารณสุข การมาเยือนเกาะที่มีการดูแลผสมผสานความทันสมัยกับความดั้งเดิมอย่างลงตัว ซึ่งคนไทยสามารถนำมาเกิดสาระบางอย่างมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ตามสโลแกน "ดูให้เห็นเป็นความรู้ ดูให้รู้เป็นโอเดียว" นอกจากนี้ในรายการยังสอดแทรกด้วยการสอนภาษาญี่ปุ่นเป็นระยะๆ อีกด้วย

เบื้องหน้าและเบื้องหลังของรายการนี้ คือ 'ฟูจิ ฟูจิซากิ' หนุ่มลูกครึ่งไทย-ญี่ปุ่น ที่หน้าตาละม้ายคล้ายยอย-ปกรณ์ อัครปรีชัย เราจึงหน้าที่เป็นทั้งผู้ดำเนินรายการและผู้สร้างสรรค์รายการ นอกจากนี้เขายังเป็นผู้ก่อตั้งสมาคมสอบวัดระดับภาษาไทย โรงเรียนสอนภาษา (TLS-Group) และศูนย์แนะแนวการศึกษาต่อญี่ปุ่น (Japan-Study.com) อีกด้วย

แต่ต้องบอกก่อนว่า กว่ารายการดังกล่าวจะกลับมาอีกครั้ง ก็อาจต้องดูการคูนจิบดิรอจนถึงไตรมาสที่ 3 ของปีนี้ ที่ทางไปไม่ใช่อะไร ก็เหมือนกับซีรีส์ดังแล้วแต่ที่ต้องพักยกเพื่อเติมพลัง ค้นคว้าหาข้อมูลและไล่ล่าเรื่องราวใหม่ๆ มานำเสนอให้คนไทยคมชัดขึ้นเกาน่าอลไซคอไลมานคุณจะได้รับสาระจาก 'ดูให้รู้' ฉบับใหม่แล้ว

24/7 นัดพูดคุยกับ 'ฟูจิซัง' เพื่อกระทะสิ่งที่อยู่ในแง่มุมความคิดของเขาอย่ามาให้คุณได้สัมผัสอย่างเปิดเผย ทั้งเรื่องราวชีวิต การผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีฉันแนว แต่ดูดีมีสาระ การมีจิตสาธารณะ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ของสังคม รวมไปถึงการวิพากษ์สังคมวัฒนธรรมญี่ปุ่นและไทย ในฐานะที่เขาเป็นบุคคลที่ก้าวข้ามไม่กระหว่างสองวัฒนธรรมมาทั้งชีวิต

ที่สำคัญคือ เราจะได้รู้ความลับของแดนอาทิตย์อุทัยเสียที่ว่า ประเทศนี้มีเสน่ห์อะไรซ่อนอยู่ ผู้คนถึงหลงรักได้ทั้งโลก

[เบรคที่ 1 : ดู ให้ รู้จัก]

คุณเป็นลูกครึ่งไทย-ญี่ปุ่นที่เติบโตมาในสองวัฒนธรรมนี้ยังไง

ฟูจิ: ผมเกิดที่ประเทศไทย พ่อเป็นคนไทย แม่เป็นคนญี่ปุ่น ตอนเด็กๆ ผมพูดภาษาญี่ปุ่นได้ แต่พ่อยากให้ผมเรียนภาษาไทย อยากให้รู้จักประเทศไทยให้มากๆ ก็เลยให้ผมเรียนในประเทศไทย ผมเรียนที่โรงเรียนเซนต์ดอมินิกจนถึงอายุ 13 ปี แล้วก็ย้ายไปอยู่ที่ญี่ปุ่นจนโต พอเรียนจบมหาวิทยาลัยก็เริ่มไปๆ มาๆ 2 ประเทศระหว่างไทยกับญี่ปุ่น และตอนอยู่มหาวิทยาลัยผมเรียนทางด้านบริหารธุรกิจ

ทำไมคุณถึงเปิดสมาคมสอบวัดระดับภาษาไทย

ฟูจิ: มีหลายองค์ประกอบมาก หนึ่งคือ ผมอยากให้ชาวญี่ปุ่นรู้จักประเทศไทย และอยากให้คนไทยรู้จักประเทศญี่ปุ่น ตอนที่ผมอยู่ญี่ปุ่น มีเพื่อนชาวญี่ปุ่นของผมเขาไม่รู้จักประเทศไทย ผมก็พยายามโฆษณาให้ญาติๆ ผู้คนของประเทศไทยได้รู้จักประเทศไทย พยายามสอดแทรกให้ที่รับเอเชียตะเหลือภาษาไทยบ้าง เพราะมีข้อมูลเปิดผมยอยากมาว่า คนญี่ปุ่นมาเที่ยวประเทศไทยเป็นอันดับ 4 (อันดับ 1 คือ สหรัฐอเมริกา, อันดับ 2 คือ จีน และอันดับ 3 คือ เกาหลีใต้) มีหนึ่งเดินทางมาเป็นล้านๆ คน แต่ไม่ที่ไม่อีกเลยเลยเกิดเมื่อสอนภาษาวัสเซีย ซึ่งเป็นภาษาที่คนญี่ปุ่นไม่ค่อยรู้จัก แต่ไม่สอนภาษาไทย ทั้งๆ ที่ควรจะมี ผมก็อยากแสดงเพราะภาษาไทย จึงกอดั้งสมาคมสอบวัดระดับภาษาไทยที่ญี่ปุ่น โดยมีผู้ว่าราชการของญี่ปุ่นให้การของรับ สมาคมนี้ไม่หวังผลกำไร แต่ต้องการให้คนญี่ปุ่นพูดภาษาไทยได้บ้าง โดยทางสมาคมจะรับรองว่าคุณพูดภาษาไทยได้มากน้อยขนาดไหน มีประกาศนียบัตรให้ไปยื่นต่อองค์กรต่างๆ อย่างเป็นเรื่องเป็นราว สอง คือ เวลาคนไทยจะไปเรียนต่างประเทศ ต้องสอบโทเฟล ไออิค คนไทยไปญี่ปุ่นก็ต้องสอบวัดระดับภาษาอังกฤษ ดังนั้นถ้าคนต่างประเทศจะมาเรียนในประเทศไทยก็ต้องมีการสอบวัดระดับภาษาไทยบ้างสิ ผมว่าเป็นสิ่งที่ควรจะมี จึงทำสมาคมนี้มานาน 10 กว่าปีแล้ว

ปกติแล้วคุณเป็นคนชอบเที่ยวไหม แล้วสไตล์การเที่ยวของคุณเป็นแบบไหน

ฟูจิ: ชอบมาก ผมจะไปที่ที่ไม่เคยไป และจะไปที่ที่ไปซ้ากๆ ไม่นานมานี้ผมเพิ่งไปตะเมริกามา ไปเที่ยวแกรนด์แคนยอน หนามาหครับ ขับรถเองด้วย ขับไปคนเดียว หลงทางด้วย ก็ดันหาเส้นทางเองนอีกหังหมาย ผมชอบเที่ยวแบบผจญภัย เพราะทำหาย และได้ใช้ความคิดในยามคับขันเพื่อเอาตัวรอดให้ได้ และยังได้เก็บเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยระหว่างเรียนรู้ด้วย

เวลาว่างคุณชอบทำอะไร

ฟูจิ: เวลาว่างทำหลายอย่างมาก ผมเขียนหนังสือ เขียนพจนานุกรม ชอบอ่านหนังสือ มีหนังสือเล่มไปรอดอยู่เล่มหนึ่ง เป็นหนังสือญี่ปุ่น เกี่ยวกับเรื่อง เข้าใจเขา เข้าใจเรา ผมชอบอ่านหนังสือเชิงปรัชญา อ่านหนังสือเพื่อให้ส่วงรู้ภายในจิตใจของคน ทำไมคนต้องโกรธกัน ต้องระแวะกัน คำพูดแบบไหนทำให้คนโกรธได้ สิ่งเหล่านี้ไม่มีอยู่ในวิชาเรียน ถึงคุณจะเรียนได้ที่หนึ่ง ได้เกียรตินิยม แต่ถ้าอาจจะไม่เข้าใจอะไรพวกนี้

[เบรคที่ 2 : ดูให้เห็นเป็นความรู้ ดูให้รู้เป็นโอเดียว]

รายการ ดูให้รู้ เกิดขึ้นมาได้ยังไง

ฟูจิ: ผมเห็นมีการสอนภาษาอังกฤษในทีวี ก็คิดว่าน่าจะมีภาษาญี่ปุ่นบ้าง เพราะคนญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนทำธุรกิจในไทยเยอะมาก อาจจะเป็นอันดับท้องด้วยซ้ำไป และประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นก็มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันอยู่แล้ว ที่ญี่ปุ่นมีอีกพรรคดี เมืองไทยก็มีพระมหากษัตริย์ ผู้คนสองประเทศก็รักกัน คนญี่ปุ่นชอบคนไทย คนไทยก็ชอบคนญี่ปุ่น จึงเป็นเหำรายการดูให้รู้ ส่วนคอนเซปต์ว่ารายการนั้น ต้องเป็นรายการที่เป็นประโยชน์กับประเทศไทย สามารถนำมาปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ผมคิดว่าคนที่รู้เรื่องราวของ 2 วัฒนธรรมมีน้อย เมื่อผมรู้ตรงนี้ ก็อยากที่จะถ่ายทอดออกไป

“คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต พวกเขาไม่ได้คิดถึงเรื่องผลกำไรอย่างเดียว เขาคิดถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งสุดท้ายแล้วสิ่งเหล่านั้นจะวกกลับมาหาตัวเขาเอง ยิ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากเท่าไหร่ ยิ่งเป็นที่ยอมรับ”

คุณวางรูปแบบรายการสอนภาษาญี่ปุ่นยังไงให้ไม่น่าเบื่อ ชนะเดี๋ยวกันก็ได้ความรู้แบบไม่ตกหล่น

ฟูจิ: ก่อนหน้านี้ผมเคยทำรายการโทรทัศน์ในเคเบิลทีวีก็น่าประสบการณ์ตรงนั้นมาใช้ เคยได้สัปดาห์ละตั้งเดียว คือ ต้องมีลูกคิดไส่งในตัวด้วย เช่น วันนี้ผมมีวัตถุหรือรายการคุณในบ้านข้าวด้วยกัน ไม่ต้องกังวล ไม่ต้องกลัว ผมเลี้ยงในอื้น แล้วคุณก็ไปกับผม พอไปถึงร้านอาหาร เราก็กินกันเต็มที่ ผมก็ทักคุณว่า ชอบหม้อหรือยากิ ผมอยากกินอาหารต่างๆ หมดอาหารญี่ปุ่นคือจะให้ว่าไปมันก็จะมีเรื่องราวสนุกไปด้วย และได้ความรู้ไปในตราเดียวกัน

ทำไมถึงปิ๊งชื่อรายการว่า ‘ดูให้รู้’ คิดซี่อื่นไว้บ้างหรือเปล่า

ฟูจิ: มีนะ แต่พอดีเพื่อนผมซื้อชื่อนี้ไว้ก่อน (น้ำชิ ซาชะ ซูชิ ตุเอ) เลยกำรายการนี้น่าจะใช้คำว่า ‘ดูให้รู้’ คือดูแล้วต้องรู้ อีกอย่างคำนี้พ้องเสียงกับคำญี่ปุ่นว่า Do-Hi-Ru ความหมายรวมก็คือ ดูเข้าไปให้รู้อีกข้างใน ก็เลยเลือกชื่อนี้แหละ

คุณมีหน้าที่อะไรบ้างในรายการนี้

ฟูจิ: แทบทุกอย่าง ตั้งแต่เป็นพิธีกร ติดต่อประสานงาน คิดงาน และมีไปหลังของมีสาธิตทำสดวิดีโอ เวลาไปถ่ายแต่ละที่ต้องประชุมกันเตรียมงานเช้าต้องประชุมแทบทุกวัน งานที่ไรเรียนผลแหมไม่ได้แต่และสอง เรื่องที่เลือกมาก็ต้องมาประชุมกันว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลาหรือเปล่า

ทำไมถึงเลือกประเทศญี่ปุ่นมานำเสนอเป็นรายการที่งสารคดี ที่ทั้งสอนภาษา และทำให้คนดูเหมือนได้เที่ยวญี่ปุ่นไปด้วยในตัว

ฟูจิ: ถ้าเราทำรายการในเมืองไทยอย่างเดียว จะไม่มีโอกาสได้เห็นว่ามีร้องแบบนี้ดีวัตถุเหรอ หลายๆ อย่างที่ได้เสิร์ฟผมญี่ปุ่นอาชช่วยให้ดังคนไทยเกิดการพัฒนาได้ เรื่องราวที่ผมนำมาออกรายการผมก็เลือกแล้วว่าจะต้องเป็นประโยชน์ อย่างตอนชาวนาญี่ปุ่น 1’ ไม่ใช่ว่าชาวนาต้องพึ่งรัฐบาลอย่างเดียว ชาวนาที่รวยเขามีโอเอ็ดใช้โซเชียล เน็ตเวิร์กให้เป็นประโยชน์ให้ลูกช่วยโพสต์ผ่านอินเตอร์เน็ต เชิญชวนคนในเมืองมาร่วมสำนาปลูกข้าว กันพอเขาปลูกเสร็จชาวนักก็ซื้อข้าวในนามนั้นไปต่อไปพอเราก็นข้าวหมาก ก็สามารถให้สั่งได้ เขาจะยกรวมแห่เรา เวาให้ต่อไปซื้อสหกรณ์ ชาวนาก็ไม่ต้องขายผ่านพ่อค้าคนกลาง เผลอๆ ข้าวในนาถูกจองเต็มก่อนปลูกเสียอีก อย่างนี้วรอไหม ก็รวยสิ เนี่ย! ผมออกทีวีไปแล้ว ทำไมชาวนาไม่ดูชาวนาที่ประเทศสามารถรวยได้ แล้วคนแรกที่ได้ประโยชน์ก็ชาวนาที่อยู่ที่นี่ จากชาวนาที่เป็นเจ้าของพื้นที่ แต่ที่ชาวนาก็รวยแล้ว มันเป็นคอนเซ็ปต์ที่ดีมากเราก็นำมาถ่ายทอดผ่านรายการให้คนเห็น เมื่อผู้ใหญ่ของบ้านเมืองจะคิดถึงลูกหลาน อาจจะบีบใช้ในสังคมไทยได้บ้างไม่มากก็น้อย ผมว่ามันเป็นประโยชน์มากนะ

ชั้นตอนไหนในรายการดูให้รู้ ที่เป็นอุปสรรคมากที่สุด

ฟูจิ: ผมคิดว่าจะเป็นช่วงเวลาและสถานการณ์ อย่างเรื่องพลังงานทดแทน คนอื่นมีปัญหาปวดกูเกิ้ล ซึ่งคนญี่ปุ่นหาเรื่องเปลี่ยนแปลงเลย โดยหาพลังงานทดแทน เช่น พลังงานสะอาด อย่าง พลังงานลม น้ำ ลม ไฟ เท่านั้นไม่พอ ต้องพลังงานลม เวลาเราน่าเสนอก็จะใช้ได้ดีกว่า ภายใต้พื้นที่ของโลก มีพลังงานความร้อนซ่อนอยู่กึ่ง 5,000 องศา ซึ่งสามารถดึงขึ้นมาใช้ได้ฟรีๆ แล้วก็มีคนทำจริงๆ ทั้งยังมีพลังงานคลื่น เอาพลังงานคลื่นมาทำเป็นไฟฟ้า แต่ในความเป็นจริงมันถ่ายไม่ได้ อย่างเรื่องพลังงานคลื่น มันต้องอยากเรือไปถ่ายกลางทะเล หรือไม่ก็ต้องดำลงไปได้ระเลี่ยมันทำไมได้ทั้งๆ ที่ข้อมูลความรู้ล่างๆ ผมและทีมงานเตรียมจัดหาไว้หมดแล้วนะ

คิดว่าเวลาในการออกอากาศครึ่งชั่วโมงนี่เพียงพอหรือยัง

ฟูจิ: ผมว่าน่าจะมีสัก 45 นาที

ถ้ามีเวลามากกว่านี้ คุณจะเพิ่มเนื้อหาอะไรเข้าไปในรายการ

ฟูจิ: มีคอนเทนต์เยอะมากที่หลุดไป เช่น ตอนหนังสือพิมพ์ 2’ จริงๆ มันมีสามกองครับ จะมีคอลัมน์ต่อยอดมันหน่อยที่เรียนและสองความคิดเห็นว่าคนญี่ปุ่นเป็นที่หนังสือพิมพ์ตามคติเรื่องอ่านและมีความเป็นญี่ปุ่นอยู่จากนั้นก็จะมีคนคอยแนนต์เข้ามาพิมพ์ในเลยว่า คุณคิดว่าคุณเป็นที่หน้งจริงหรืออย่างพิจิตกับตัวคุณเองนะ แล้วก็มีคนมาช่วยเสริมอีกว่า การเป็นญี่ปุ่นญี่ที่แท้จริงคือความโยบอ้อมอารีต่อคน ความรู้สึกนึกคิดต่อสังคมต้องมีมากกว่านี้ คุณมีหรือยังจะคายออกจากอากาศอยู่หรือเปล่า หรือทำช่วยตอนแล้วเพิกเฉยหรือเปล่า ตรงนี้สิที่แสดงความเป็นญี่ปุ่นที่แท้จริง อย่าลืมนะ ก็จะมีต่อแบบนี้ ซึ่งเราไม่สามารถใส่เข้าไปได้ เพราะเวลามีจำกัด

จริงๆ แล้ว มีการเซตฉากบ้างไหม ให้ญี่ปุ่นดูน่ารักน่าอยู่กว่าความเป็นจริง

ฟูจิ: ที่เซตก็จะมีเรื่องคุณหมอเชาท่านอยู่แต่เราต้องการชีนที่เขาใช้สมาธิในการคิด นี่ก็เซตแต่อย่างอื่นไม่มี อย่างถ้าเป็นเรื่องโรงเรียนในญี่ปุ่นนี่ไม่มีการเซตฉาก เป็นเด็กเล็กอึ่งยากใหญ่ หรือย่างหลายครั้งญี่ปุ่นจะให้มาเซตว่า เดี๋ยวคุณต้องพูดว่าคุณเลลูกแบบนี้นะ ก็ไม่ได้หรอก

คุณคิดว่าเรื่องราวเกี่ยวกับญี่ปุ่นที่นำมาเสนอ จะมีทางตันไหม

ฟูจิ: ไม่มีทางตันหรอก เพียงแต่ต้องดูว่าทางไหนเพิ่นเลยจะเป็นหรือเปล่า (หัวเราะ) เรื่องของญี่ปุ่นมีมาก ทั้งวัฒนธรรมและเทคโนโลยี มีให้ศึกษาแบบไม่รู้จบ

คุณชอบเทปไหนมากที่สุดตั้งแต่ทำรายการมา

ฟูจิ: ก็คงจะเป็นตอนกังหัน 3’ เป็นตอนที่คุณลุงคนหนึ่งอายุ 50 กว่าปีแล้ว ใกล้เกษียณแล้ว ไม่มีเงิน จบ ม.ปลาย ไม่มีความรู้มากมาย อาศัยมาแต่ทำกังหัน ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วต้องรู้เรื่องฟิสิกส์ หรือถอะไรก็ตามที่ช่วยให้สามารถออกแบบกังหันให้ลู่ลม หรือสลัดลมได้เยอะ อะมีกาคิดสิ่งเหล่านี้ โดยใช้ระยะเวลา 20 ปี แต่คุณลุงคนนี้ไม่ได้มีพื้นฐานความรู้อะไรเลย แกคิดโดยใช้ความพยายาม ใช้ความรัก กลายเป็นว่าผลิตกังหันที่สามารถผลิตไฟฟ้าได้มากกว่าที่อื่น จนมหาวิทยาลัยในญี่ปุ่นต้องขอมรับในความสามารถ ด้วยหน้าตากังหันของคุณลุงไม่เหมือนกังหันทั่วไป มันกลับหลังหันมันเป็นการลู่ลมแบบพิเศษเป็นนวัตกรรม ทำให้คนดูได้นึกว่าไม่เห็นต้องบินการติดฟางสูงๆ อาศัยเป็นเพียงตัวเล็ก คนลงก็ทำได้ ขอให้มีความพยายาม บวกกับคุณมีปัญญาของคุณลุง ชีวิตความเป็นอยู่ของคุณลุงเขาสามารถผลิตสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นนวัตกรรมให้แก่ประเทศได้ ผมนับถือเขามากๆ เพราะเรื่องราวของเขาสะท้อนชีวิตและอะไรต่างๆ ยิ่งมากมาย แต่จริงๆ แล้ว ผมก็ชอบทุกตอนนะ

ตอนไหนที่คุณคิดว่ายากที่สุด

ฟูจิ: ยากที่สุดคือ เรื่องศาสนา 4’ กว่าจะรู้คำตอบใช้เวลาหลายตอน เหมือนกัน คือ ในระยะเวลาครึ่งชั่วโมงที่ได้ออกอากาศ จริงๆ เราไม่ต้องใช้หลายสถานที่ก็ได้ แต่ผมไปเหมือนทุกสถานที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งศาลเจ้าและวัดต่างๆ ไปสัมภาษณ์เจ้าอาวาส แต่ก็ยังไม่รู้คำตอบ

แสดงว่าคุณได้ตั้งคำถามเอาไว้ คำถามนั้นคืออะไร

ฟูจิ: คนไทยนับถือศาสนาพุทธ มีวัดเยอะ แต่ทำไมไม่ไปไหว้สวดมนต์ ไม่ลงคติธรรมไม่ลงทะเลาะวิวาทกันเยอะ ยิ่งกันเยอะ ทั้งๆ ที่เป็นมือพุทธ ประกอบกับวันวิสาขโชว์ครั้งคำถามกันเยอะว่า คนญี่ปุ่นนับถือศาสนาอะไร ผมบอกไม่มีศาสนา เขาบอก เอ๋ย! เป็นไปได้ไง ผมบอกว่า ถ้าไม่เชื่อขึ้นไปทำรายการเรื่องนี้กับที่ไปถามคนญี่ปุ่นให้เห็นเลยเขาก็ตอบเหมือนกันว่าไม่มีศาสนา ถ้าอย่างนั้นแล้วทำไมมีวัดเยอะ ทำไมมีศาลเจ้าเยอะ ทำไมมีศาลพระพิฆเนศ คือถอะไร เวลาคนญี่ปุ่นแต่งงานจะเข้าโบสถ์ ทำพิธีแบบคริสต์ แต่เวลาเสียชีวิตไปวัด ทำพิธีศพพี่วัด เวลาเด็กเกิดทำพิธีให้โชคให้ลาภก็ไปศาลเจ้า แต่งงานลงเดือดอะไรกันแน่ แล้วมาบอกว่าไม่มีศาสนา แต่อะไรเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ใครสอนให้คนเป็นคนดี

อย่างคนไทย พระจะตอบสอนให้เป็นคนดี พระพุทธเจ้าสอน หรือหลักธรรมสอนก็สับกันมาหลายชาติ จนมาจองศาสดาจารย์คนหนึ่งชาบอกว่า สมัยก่อนประเทศญี่ปุ่นนับถือชินโตและพุทธ แล้วเขาไม่กล้วตาย รู้จักกฎแห่งกรรมครับ เขาอยู่ตามหลักที่ประเทศเคยมีพระเทศ แต่พอแพ้สงครามโดนระเบิดปรมาณู ทางฝ่ายนักรักษ์ไม่ได้ศาสนาลงในวิชาเรียนและหนังสือเรียนของญี่ปุ่น พอกลายคนรุ่นใหม่ว่ามีศาสนาไหน เขาก็ตอบว่าไม่มี การพูดว่าไม่มีศาสนาเลยเป็นเรื่องเท่ ถ้ามีถือว่าเป็นเรื่องงมงาย เชยมาก ผมเจอผู้คนที่เข้าผ่านั้นประกอบพิธีกรรมในวัด ก็เข้าไปถามเขาว่า มาวัดทุกวันไหม เขาก็ตอบว่ามาทุกวัน แต่พอถามว่านับถือศาสนาไหน ก็บอกว่าไม่นับถือ แต่ได้สรุปว่า เท่าที่ผมได้สัมภาษณ์มา โดยถึงๆ แล้วก็ได้ อินโดกับพุทธนะ ผมว่า แต่จะไม่พูดว่านับถือ

ถ้าวันหนึ่งเกิดมีคู่แข่งทำรายการคล้ายๆ คุณขึ้นมา คุณจะว่ายังไง

ฟูจิ: ผมยินดีนะ

แล้วคุณจะฉีกแนวรูปแบบรายการของตัวเองออกไปในรูปแบบอื่นไหม

ฟูจิ: มันอาจและเหนื่อยมากนะ ถ้าเขาทำได้ ผมยินดีเลย คนที่มีเวลาอิสระเพื่อประกอบในรายการส่วนใหญ่เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ของบ้านเมือง ข้าราชการ หรือไม่ก็คนที่เป็นนักเขียนวัยในแต่ละด้าน อย่างคอลมุนิสต์ที่ไหนอยู่เขาเป็นนักอ่านมากมีสามารถพิพุฒสุขนที่ผ่านไปแล้ว ให้กลับคืนมาใหม่ได้คนแบบนี้เขาจะยุ่งมากการประสานงานค่อนข้างยาก เพราะเขาจะไม่ค่อยใช้ภาษาอังกฤษ ต้องใช้ภาษาญี่ปุ่นล้วนๆ นอกจากผมแล้วก็ต้องมีล่ามประจำรายการบินไปบินมาระหว่างไทยกับญี่ปุ่นตลอด เวลาผลอยากเห็นรายการในรูปแบบนี้อีกหน้อยกันทำให้ได้ทำออกมาแล้วจะได้ช่วยเพิ่มทางเลือกให้กับญี่ปุ่นไทย และช่วยกันพัฒนาประเทศไทย

คิดว่าเมื่อดูรายการของตัวเองในฐานะผู้ชม ยังมีอะไรต้องปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงอีกไหม

ฟูจิ: มีนะ เช่น สคริปต์อาจจะไม่ได้ทำให้คนดูอินหน่าไหนนัก รายการที่ดีสำหรับผม คือ ถ้าราการนั้นมีเวลาครึ่งชั่วโมง 5-10 นาทีแรกที่ผู้ชมดูก็ต้องเข้าใจเลยว่าราการจะสื่อสอะไร อยากให้เป็นอย่างนั้นก็เป็นรายการที่ชาก ๆ บางทีอาจต้องใช้สมาธิในการดูสักหน่อย บางครั้งถ้าไม่ดูตั้งแต่ต้นก็อาจดูไม่รู้เรื่อง และบางเรื่องที่ทำอาจเป็นเรื่องที่มีคนดูเฉพาะกลุ่มเท่านั้นก็สนใจ

เคยเซ็กฟิลแม็กจากคนดูไหม ว่าเขาชอบตอนไหนมากที่สุด

ฟูจิ: เท่าที่รู้ คือ ตอนที่เห็นด้วยอย่างยิ่งๆ อย่างตอน กังหัน แต่อย่างเรื่องหนังสือพิมพ์ หรือเรื่องเอเยนต์จะนั้งดูกันเสียเยอะ คนดูแลไม่ค่อยเห็นภาพ

แล้วตอนไหนที่โดนติมากที่สุด

ฟูจิ: มีอยู่ตอนหนึ่ง เป็นช่วงเมาๆ มีตอนเทนต์ที่นำมาเปรียบเทียบกับประเทศไทย อย่างตอนที่ผมนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในญี่ปุ่น 5’ คือถ้ามีวิวัตนเข้ามาเกี่ยวข้องเมื่อไหร่ ความสำคัญของเรื่องก็จะยิ่งเพิ่มขึ้น ที่ญี่ปุ่นตระหนุดให้คนรับผมก็ทำเป็นตัวอย่างให้ดูกระโดดลงไปในถนน เพื่อให้รถหยุด และเพื่อให้เห็นความชัดเจนมากขึ้นโดยไม่ตั้งใจ ก็นำมาเปรียบเทียบกับคนไทยว่า ถ้าเป็นเมืองไทยทำอย่างนี้ได้ไหม ตายไปแล้ว เลยได้คนติกลับมาว่า ไม่ควรพูดแบบนั้น คนแต่ละคนมีอุมมองที่ไม่เหมือนกัน

ตอนต่างๆ ของรายการ ‘ดูให้รู้’

1’ ตอนที่ 42-43 ปลูกชีวิต - น้ำแสดงวิถีชีวิตเกษตรญี่ปุ่น หนึ่งในชิริส์รายการดูให้รู้ชุดวัฒธรรมชาติ วิถีแห่งความอยู่รอด

2’ ตอนที่ 52 หนังสือพิมพ์ สื่อเพื่อมวลชน - น้ำแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ญี่ปุ่น หนึ่งในชิริส์รายการดูให้รู้ชุดสื่อมวลชน สื่อเพื่อสังคม

3’ ตอนที่ 22 พลังงานจากหัวใจ - ผลงานกังหันจากความคิดของคนที่เรียนจบแค่ชั้นมัธยมฯ แต่สามารถสร้างกังหันลมขึ้นมาใช้เองได้ และช่วยกันพัฒนาประเทศไทย

4’ ตอนที่ 34 คน วัด ศาสนา ความศรัทธาที่ฝังรากลึก - หาคำตอบว่าคนญี่ปุ่นมีความศรัทธาในศาสนาอังไง หนึ่งในชิริส์รายการดูให้รู้ ชุดสร้างคนสร้างชาติ

5’ ตอนที่ 2 ความปลอดภัย - เรียนรู้ว่าชีวิตของคนญี่ปุ่นมีความปลอดภัยมากขนาดไหน

6’ ตอนที่ 9 บริหารสมองให้เต็มศักยภาพ - ดูวิธีการพัฒนาสมองของเด็กญี่ปุ่น ซึ่งส่งผลดีในระยะยาวแบบเกินคาด

7’ ตอนที่ 25-26 จินตนาการที่ไดดแล่น การ์ตูนญี่ปุ่น - เครื่องหมายทางวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่แพร่หลายไปทั่วโลก

“เรื่องความอับอายสำหรับคนญี่ปุ่นนี่สำคัญมากนะ ทำให้คนไม่กล้าทำผิด สมมุตินายกฯ หรือใครก็แล้วแต่ที่ทำผิด เขาก็จะอายตัวเอง ทำโทษตัวเองด้วยการลาออกจากตำแหน่ง”

มีเรื่องไหนที่อยากทำแล้วยังไม่ได้ทำ

ผู้จัด: เรื่อง มีอยู่ชิพ ในทุกวงการ ผมเจอข้อมูลหนึ่งบอกว่า มีบริษัทหนึ่งมีพื้นที่แค่ 3x5 เมตร เขาเลี้ยงนอยมาได้ตั้งแต่เล็กแล้ว แต่เป็นอยู่พนักงานสองคนก็บอบเดอร์ไซด์ได้ ผมอยากรู้ว่าเขาทำงานกันยังไงถึงกำหนดนี้ ถ้าผมได้ทำเรื่องมีอายุ ผมจะนำเสนอแนวคิดของคนที่จะมากำหนดแล้วประสบความสำเร็จ ไม่ต้องมีความรู้มากมาย แต่เราทำได้ผลลัพธ์ของชาวญี่ปุ่นคนนี้ เขาเป็นนักมายากลระดับประเทศ ถามว่าเขาจบอะไร เขาจบแค่ ม. ต้นนะ ไม่ได้มีความรู้มากมาย แต่เขาทุ่มเทชีวิตให้กับเขาจริง ๆ มีงานหลายแสดงโน้มแฟนของของชาวการบอกว่าคุณรอบแล้วนี่คุณมีพื้นฐานในการลงทุนแต่ผลของเขาบอกว่าทุกคนเริ่มจากศูนย์ผมก็เริ่มจากศูนย์ ถ้าทำชีวิตเกี่ยวกับมีอายุชีพได้ผลดีว่าจะเป็นประโยชน์กับคนหมู่มาก หลายคนเป็นคนรุ่นเดียวกันกับผม ก็ถูกสอนกันมาว่า อย่าทำงานเกินเงินเดือน อันนี้ไม่ใช่เลย ยิ่งเราทำงานยิ่งเป็นความรู้กับสมาชาติ ถ้าเราทำเรื่องนี้ได้ ผลจะทำดีวิสแอทพีรเลย

คุณมีความคิดที่จะทำตอนฮาธุกิ มุราคามิหน เพราะนักเขียนคนนี้ดังมาก คนไทยนิยมชมชอบเขามาก

ผู้จัด: ก็เป็นไปได้นะ

รายการรูปแบบนี้คือตัวตนของคุณหรือเปล่า

ผู้จัด: ใช่เลย เข้าข้อศอฟอี ถ้าให้ผมไปทำรายการสตางแล้วก็ไม่ได้ รายการแบบที่ทำอยู่นี้ต่อให้เวลาผ่านไป 5 ปี 10 ปี มันก็ยังเป็นข้อคิดได้อยู่ ผมว่าดีมากเลยนะ

หลายคนบอกว่า รายการของคุณสร้างแรงบันดาลใจให้กับเยอะมาก คุณคิดว่าเป็นเพราะอะไร

ผู้จัด: เพราะรายการนี้เป็นประโยชน์กับเรา ผมคิดว่าผมยังคงต้องทำต่อไป ยังไม่หยุดแค่นี้แน่อน และก็ต้องทำให้ดีขึ้นกว่านี้

อะไรเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของรายการดูให้รู้

ผู้จัด: ผมว่ายังไม่สำเร็จนะ ยังต้องทำอะไรอีกเยอะ ถ้าจะวัดความสำเร็จได้จริงๆ ก็ต้องวัดจากการเปลี่ยนแปลงของคนในสังคมไทย เช่น ตอนโรงเรียนสมอง 6' ผมเคยทำเรื่องเด็กที่มีสมองยังจัวนิยะ สามารถจำบัตรคำ 100 ใบได้ แล้วในโรงเรียนสมัยก่อนก็ทำได้แต่เป็นหลายคนพออยู่นอกโรงเรียนก็ไม่ได้ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของคนในสังคมไทย เช่น ตอนโรงเรียนสมัยก่อนเราเปิดที่เมืองไทย เพราะเป็นประโยชน์ต่อคนไทย ถ้าผมคนมาใช้ระบบแบบนี้เยอะขึ้น เรื่องนี้ก็เป็นตอนผลแห่งความสำเร็จที่เกิดขึ้น ถ้าสิ่งผมนำเสนอคนไทยสามารถหยิบนำไปใช้และพัฒนาให้ดีขึ้นได้ เราก็ถือว่าเป็นความสำเร็จแล้ว แต่การที่เราสามารถเดียวไม่สามารถเปลี่ยนสังคมได้ ต้องอาศัยวิสาลักระยะให้ยั่งยืนในรายการต่อยาๆ ซึ่งมันเข้าไปในวิถีชีวิตของผู้คน

แล้วตัวคุณล่ะได้อะไรบ้าง จากการทำรายการดูให้รู้

ผู้จัด: ได้เยอะมากนะ ได้ความรู้ ได้เรียนรู้ข้อผิดพลาด ทำให้เป็นคนอดทนมากขึ้น ได้เห็นคุณค่าของเวลา ได้รู้จักผู้คนที่ไม่ชีวิตเรียกได้ไม่ได้ยากได้เยอะ ได้ความคิดที่แหวกแนวและเป็นประโยชน์ ที่เค้นอีดก็คงเป็นเรื่องความคิดของคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต พวกเขาไม่ได้คิดดีเรื่องเหลาร้ายอย่างเดียว เขาคิดถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งสุดท้ายแล้วสิ่งเหล่านั้นจะกลับมาหาตัวเขาเอง ยิ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากเท่าไหร่ยิ่งเป็นที่ยอมรับยิ่งเป็นที่นิยมยิ่งใหญ่ดี อย่างมิตนหนึ่งเป็นคนญี่ปุ่น เขาค้นพบว่าเซลล์ทุกเซลล์สามารถเปลี่ยนเป็นเซลล์ทุกชนิดได้ สมมติหัวใจเราเสีย เปลี่ยนเป็นเซลล์หัวใจได้ ตรงนี้เขาช่วยมนุษยชาติได้ ไม่ต้องให้รู้ไป เพราะเขาไม่ได้คิดถึงความรวยใจ เขาคิดว่าจะทำยังไงให้เป็นประโยชน์ต่อผู้คน ถ้าสังเกตรายการดีๆ จะเห็นว่าผมพยายามจะให้ทัศนคติใน

